

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА**

Схвалено Вченою радою
Уманського НУС

(Протокол № 5 від 04.03.2021 р.)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Уманського НУС

О.О. Непочатенко

04.03.2021 р.

Введено в дію наказом ректора

від 04.03 2021 р. № 01-16/1

**ПОЛОЖЕННЯ № 3 – ОП
ПРО ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАННЯ І ПЕРЕВІРКИ
ЗНАТЬ, ІНСТРУКТАЖІВ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ТА
ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
В УМАНСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
САДІВНИЦТВА**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення встановлює порядок навчання та перевірки знань, порядок і види інструктажів з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності працівників та здобувачів освіти університету.

1.2. Положення спрямоване на реалізацію в університеті системи безперервного навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності працівників та здобувачів освіти, з метою забезпечення належних, безпечних і здорових умов праці та навчання, запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням.

1.3. Положення розроблене з урахуванням «Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці» (НПАОП 0.00-4.12-05), затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці України від 26.01.2005 р. №15, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15.02.2005 р. за №231/10511, (далі Типове положення), «Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 18.04.2006 р. №304, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07.07.2006 р. за №806/12680.

1.4. Вимоги цього Положення є обов'язковими для виконання усіма учасниками навчально-виховного процесу університету.

1.5. Навчання та відповідна перевірка знань можуть проводитися як традиційними методами, так і з використанням сучасних технічних засобів навчання: аудіовізуальних засобів, комп'ютерних навчально-контролюючих систем (далі - автоекзаменатори), комп'ютерних тренажерів тощо.

1.6. Формою перевірки знань працівників є іспит, який проводиться за екзаменаційними білетами у вигляді усного опитування або шляхом тестування на автоекзаменаторі з наступним усним опитуванням. Результати перевірки знань працівників з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності оформлюються протоколами.

1.7. Відповідальність за організацію і здійснення інструктажів, навчання та перевірки знань працівників з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності в університеті покладається на ректора, в структурних підрозділах - на керівників цих підрозділів.

1.8. Контроль за дотриманням вимог цього Положення здійснюють органи управління освітою за підпорядкуванням, органи державного нагляду за охороною праці, працівники галузевої профспілки, працівники відділу охорони праці та представники профспілкового комітету.

1.9. Визначення понять і термінів.

У цьому Положенні наведені нижче терміни вживаються у такому значенні: **навчання з питань охорони праці** - це навчання працівників, здобувачів освіти з метою отримання необхідних знань і навичок з питань охорони праці або безпечного ведення робіт;

робота з підвищеною небезпекою - є робота в умовах впливу шкідливих та небезпечних виробничих чинників або така, де є потреба в професійному доборі, чи пов'язана з обслуговуванням, управлінням, застосуванням технічних засобів праці або технологічних процесів, що характеризуються підвищеним ступенем ризику виникнення аварій, пожеж, загрози життю, заподіяння шкоди здоров'ю, майну, довкіллю;

спеціальне навчання - є щорічне вивчення працівниками, які залучаються до виконання робіт з підвищеною небезпекою або там, де є потреба в професійному доборі, вимог відповідних нормативно-правових актів з охорони праці;

стажування - набуття особою практичного досвіду виконання виробничих завдань і обов'язків на робочому місці, після теоретичної підготовки до початку самостійної роботи під безпосереднім керівництвом досвідченого фахівця.

2. НАВЧАННЯ ОСНОВ ОХОРОНИ ПРАЦІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В УНІВЕРСИТЕТІ

2.1. Навчання здобувачів освіти з питань охорони праці в університеті проводиться відповідно до галузевих стандартів вищої освіти. На базі галузевих стандартів, у яких надаються нормативні частини рекомендованих навчальних дисциплін з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності, кафедра ОП і НС розробляє робочу програму цих навчальних дисциплін, яка затверджується ректором.

2.2. Здобувачі освіти університету вивчають комплекс навчально-нормативних дисциплін «Безпека життєдіяльності», «Основи охорони праці» та «Охорона праці в галузі», а також окремі питання (розділи) з охорони праці та безпеки життєдіяльності загально-технічних і спеціальних дисциплін, які органічно пов'язані з їх тематикою і передбачені в навчальних програмах цих дисциплін відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України.

2.3. Навчання здобувачів освіти з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності проводиться як традиційними методами, так і з використанням сучасних форм організації навчання - модульного, дистанційного, екстернатного тощо, а також з використанням технічних засобів навчання-аудіовізуальних, комп'ютерних.

2.4. Під час трудового і професійного навчання на підприємствах, в установах, організаціях на здобувачів освіти поширюється законодавство про охорону праці в такому ж порядку, що до їх працівників.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ І ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ ПРАЦІВНИКІВ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА БЖД В УНІВЕРСИТЕТІ

3.1. Працівники під час прийняття на роботу і в процесі роботи проходять в університеті інструктажі, навчання та перевірку знань з питань охорони праці, надання першої медичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, правил поведінки в разі виникнення аварій тощо.

3.2. В університеті навчання працівників з питань охорони праці проводиться у вигляді складової частини безпеки життєдіяльності, при цьому кількість годин і тематика навчання з питань охорони праці повинна відповідати «Типовому положенню». Навчання і перевірці знань підлягають усі без винятку працівники університету з урахуванням умов праці та їх діяльності (педагогічної, громадської тощо).

3.3. Керівники, спеціалісти, особи, на яких покладено відповідальність щодо організації роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності, працівники, які є членами відповідної постійно діючої комісії з перевірки знань в університеті, один раз на три роки проходять у встановленому порядку навчання і перевірку знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності.

3.4. Перевірка знань працівників університету з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності проводиться за нормативно-правовими актами з охорони праці, пожежної, радіаційної безпеки тощо, додержання яких входить до їх функціональних обов'язків.

3.5. Особи, які суміщають професії, проходять інструктаж, навчання і перевірку знань з охорони праці, безпеки життєдіяльності з основних професій і з професій за сумісництвом.

3.6. Ректор, проректор (на якого покладено відповідальність щодо організації роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності) спеціалісти відділу охорони праці проходять навчання з охорони праці, безпеки життєдіяльності на базі Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Академії педагогічних наук України.

Викладачі кафедри прикладної інженерії та охорони праці проходять навчання і перевірку знань у Головному навчальному центрі Державної служби України з питань праці.

Навчання проводиться відповідно до «Типового положення». Програма навчання керівників, заступників – 36 годин, спеціалістів з охорони праці та викладачів кафедри прикладної інженерії та ОП – 72 години.

3.7. В університеті, з урахуванням специфіки роботи та вимог нормативно - правових актів з охорони праці, формуються плани-графіки проведення навчання та перевірки знань з

питань охорони праці, як додаток до наказу «Про навчання та перевірку знань, посадових осіб та працівників університету з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності», з якими мають бути ознайомлені усі працівники.

3.8. Посадові особи (директори відокремлених структурних підрозділів, декани, заступники деканів, завідувачі кафедр, завідувачі лабораторій (в тому числі наукових), керівники наукових тем, майстри виробничого навчання, відповідальні за ведення документації з охорони праці в структурних підрозділах, відповідно до наказу ректора та графіка проходять навчання і перевірку знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в комісії під керівництвом першого проректора.

3.9. Решта працівників університету проходять навчання та перевірку знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності безпосередньо в своїх структурних підрозділах за місцем роботи.

3.10. Навчання працівників проводиться раз на 3 роки обсягом не менше 20 годин.

3.11. Навчання з питань охорони праці може проводитись як традиційними методами, так і з використанням сучасних видів навчання - модульного, дистанційного тощо, а також з використанням технічних засобів навчання: аудіовізуальних, комп'ютерних навчально-контрольних систем, комп'ютерних тренажерів.

3.12. Перевірка знань працівників з питань охорони праці проводиться за нормативно-правовими актами з охорони праці, додержання яких входить до їх функціональних обов'язків. Перелік питань для перевірки знань з охорони праці, з урахуванням специфіки роботи, складається членами комісії та затверджується ректором.

3.13. До перевірки знань з питань охорони праці в університеті для працівників організовується навчання: лекції, семінари та консультації.

3.14. Для перевірки знань посадових осіб з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в університеті наказом ректора **створена постійно діюча комісія.**

Голова комісії – перший проректор.

Для перевірки знань працівників кафедр, відділів, служб з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності розпорядженнями деканів факультетів (для кафедр) і проректора з АГР (для усіх відділів і служб) створюються комісії під головуванням деканів та проректора з АГР за участі представників кафедр, відділів, служб.

Усі члени комісії в установленому порядку повинні пройти навчання та перевірку знань з питань ОП та БЖД в комісії під керівництвом першого проректора.

Комісія вважається правочинною, якщо до її складу входить не менше трьох осіб.

Перелік питань для перевірки знань з охорони праці, безпеки життєдіяльності працівників складається членами комісії з урахуванням місцевих умов та затверджується ректором.

3.15. Участь представника спеціально вповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці або його територіального управління у складі комісії обов'язкова лише під час первинної перевірки знань з питань охорони праці у працівників, які залучаються до виконання робіт підвищеної небезпеки.

3.16. Особи, яких приймають на роботу, пов'язану з підвищеною пожежною небезпекою, повинні попередньо пройти спеціальне навчання (пожежно-технічний мінімум). Працівники, зайняті на роботах з підвищеною пожежною небезпекою, один раз на рік проходять перевірку знань відповідних нормативних актів з пожежної безпеки, а посадові особи до початку виконання своїх обов'язків і періодично (один раз на три роки) проходять навчання і перевірку знань з питань пожежної безпеки.

3.17. Формою перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності працівників є тестування, залік або іспит. Тестування проводиться комісією за допомогою технічних засобів (автоекзаменатори, модульні тести тощо) залік або іспит за екзаменаційними білетами у вигляді усного або письмового опитування, а також творчої роботи. Результат перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності

працівників оформлюється протоколом.

Особам, які під час перевірки знань з охорони праці, безпеки життєдіяльності, виявили задовільні результати, відділом охорони праці видається посвідчення про перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності. При цьому в протоколі та посвідченні у стислій формі зазначається перелік основних нормативно-правових актів з охорони праці, питань життєдіяльності, виконання конкретних видів робіт, в обсязі яких працівник пройшов перевірку знань. Протоколи знаходяться у відділі охорони праці.

3.18. Працівникам, які проходять навчання і перевірку знань з питань охорони праці за місцем роботи (в структурному підрозділі), видача посвідчень не обов'язкова (достатньо лише оформлення протоколу перевірки знань).

3.19. При незадовільних результатах перевірки знань з питань охорони праці працівники протягом одного місяця повинні пройти повторне навчання і повторну перевірку знань.

3.20. Позачергове навчання і перевірка знань посадових осіб, а також фахівців з питань охорони праці проводяться при переведенні працівника на іншу роботу або призначенні його на іншу посаду, що потребує додаткових знань з питань охорони праці.

Посадові особи, де стався нещасний випадок (професійне отруєння), груповий або із смертельним наслідком, у тому числі фахівці з питань охорони праці, повинні протягом місяця пройти позачергове навчання і перевірку знань з питань охорони праці, якщо комісією з розслідування встановлено факт порушення ними вимог нормативно-правових актів з охорони праці.

3.21. Не допускаються до роботи працівники, у тому числі посадові особи, які не пройшли навчання, інструктаж і перевірку знань з питань охорони праці.

3.22. Відповідальність за організацію і здійснення інструктажів, навчання та перевірки знань працівників з питань охорони праці в університеті покладається на ректора, в структурних підрозділах - на керівника цього підрозділу.

3.23. **Організаційне забезпечення роботи комісії з перевірки знань** (організація проведення перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності, оформлення, облік і зберігання протоколів перевірки знань, оформлення і облік посвідчень про перевірку знань тощо) **покладається на відділ охорони праці.** Термін зберігання протоколів перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності **не менше 5 років.**

4. СПЕЦІАЛЬНЕ НАВЧАННЯ І ПЕРЕВІРКА ЗНАНЬ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ

4.1. Працівники, яких приймають на роботи, які зазначені у Переліку робіт з підвищеною небезпекою, затвердженому наказом Держнаглядохоронпраці України від 26.01.2005р. за №231/10511 та Переліку робіт, де є потреба у професійному доборі, затвердженому наказом МОЗ України та Держнаглядохоронпраці України від 23.09.1994 р. №263/121 і зареєстрованому Міністерством юстиції України 25.01.1995 р. №18/554 (із змінами), **проходять щороку спеціальне навчання і перевірку знань** відповідних нормативно-правових актів з охорони праці

4.2. **Підготовка працівників для виконання робіт з підвищеною небезпекою здійснюється тільки в закладах освіти** (професійно-технічних училищах, навчально - курсових комбінатах, центрах підготовки і перепідготовки робітничих кадрів тощо).

4.3. Працівники, які виконують роботи підвищеної небезпеки, повинні щорічно проходити навчання і перевірку знань з питань охорони праці, в структурному підрозділі відповідно до «Тематичного плану і програми навчання працівників адміністративно-господарської частини університету з питань охорони праці».

5. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ІНСТРУКТАЖІВ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ З ПРАЦІВНИКАМИ ТА ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ УНІВЕРСИТЕТУ

5.1. Порядок проведення інструктажів з охорони праці з працівниками

5.1.1. Працівники університету під час прийняття на роботу та періодично, повинні проходити інструктажі з питань охорони праці, навчання щодо надання першої медичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, правил поведінки та дій при виникненні аварійних ситуацій, пожеж і стихійних лих.

5.1.2. За характером і часом проведення **інструктажі з питань охорони праці** (далі

- інструктажі) поділяються на **вступний, первинний, повторний, позаплановий та цільовий.**

5.1.3. Вступний інструктаж з охорони праці проводиться з працівниками:

- які приймаються на постійну або тимчасову роботу, незалежно від їх освіти, стажу роботи та посади;

- які прибули до університету і беруть безпосередню участь у навчально-виховному та виробничому процесі або виконують інші роботи для університету.

Вступний інструктаж проводиться спеціалістом відділу охорони праці університету.

Вступний інструктаж проводиться в кабінеті охорони праці, за програмою, розробленою відділом охорони праці. Програма та тривалість інструктажу затверджуються ректором.

Запис про проведення вступного інструктажу робиться в «Журналі реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці та пожежної безпеки» (Додаток 1), який зберігається відділом охорони праці, а також у наказі про прийняття працівника на роботу.

5.1.4. Первинний інструктаж з охорони праці проводиться:

- до початку роботи безпосередньо на робочому місці з працівником новоприйнятим (постійно чи тимчасово) в університет;

- працівнику, який переводиться з одного структурного підрозділу університету до іншого;

- працівнику, який виконуватиме нову для нього роботу;

- відрадженому працівнику іншої установи, який бере безпосередню участь у навчально-виховному або виробничому процесі.

Первинний інструктаж на робочому місці проводиться індивідуально або з групою осіб одного фаху за чинними в університеті інструкціями з охорони праці відповідно до виконуваних робіт.

5.1.5. Повторний інструктаж з охорони праці проводиться на робочому місці індивідуально з окремим працівником, з групою працівників, які виконують однотипні роботи, за обсягом і змістом переліку питань первинного інструктажу.

Повторний інструктаж проводиться на роботах з підвищеною небезпекою - 1 раз на 3 місяці, для решти робіт - 1 раз на 6 місяців.

5.1.6. **Позаплановий інструктаж** проводиться на робочому місці або в кабінеті охорони праці:

- при введенні в дію нових або переглянутих нормативно-правових актів з охорони праці, а також при внесенні змін та доповнень до них;

- при зміні технологічного процесу, заміні або модернізації устаткування, приладів та інструментів, матеріалів та інших факторів, що впливають на стан охорони праці;

- при порушеннях працівниками вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що призвели до травм, аварій, пожеж тощо;

- при перерві в роботі виконавця робіт більш ніж на 30 календарних днів - для робіт з підвищеною небезпекою, а для решти робіт - понад 60 днів;

- на вимоги вищестоящих організацій;

- відповідно до розпорядження по університету перед початком відпусток.

Позаплановий інструктаж може проводитись індивідуально з окремим працівником або з групою працівників одного фаху. Обсяг і зміст позапланового інструктажу визначаються в кожному окремому випадку залежно від причин і обставин, що спричинили

потребу його проведення.

5.2 Цільовий інструктаж проводиться:

- у разі ліквідації аварії або стихійного лиха;
- при проведенні робіт, на які відповідно до законодавства оформлюється наряд - допуск, наказ або розпорядження.

Цільовий інструктаж проводиться індивідуально з окремим працівником або з групою працівників. Обсяг і зміст цільового інструктажу визначаються залежно від виду робіт, що виконуватимуться.

5.2.1. Первинний, повторний, позаплановий і цільовий інструктажі з охорони праці з працівниками проводить безпосередньо завідувач кафедри, керівник структурного підрозділу, керівник робіт і завершується перевіркою знань у вигляді усного опитування, а також перевіркою набутих навичок безпечних методів праці. Знання перевіряє особа, яка проводила інструктаж. При незадовільних результатах перевірки знань, умінь і навичок щодо до безпечного виконання робіт після первинного, повторного чи позапланового інструктажів протягом 10 днів додатково проводяться інструктаж і повторно перевірка знань.

При незадовільних результатах перевірки знань після цільового інструктажу допуск до виконання робіт не надається. Повторна перевірка знань при цьому не дозволяється.

5.2.2. Про проведення первинного, повторного, позапланового та цільового інструктажів з працівниками та допуск їх до роботи, особа, яка проводила інструктаж вносить запис до «Журналу реєстрації первинного, повторного, позапланового, цільового інструктажів (стажувань) з питань охорони праці та пожежної безпеки на робочому місці» (Додаток 2). Сторінки журналу реєстрації інструктажів повинні бути пронумеровані, прошнуровані та скріплені печаткою. Особи, відповідальні за ведення документації з питань охорони праці в структурних підрозділах, журнали отримують у відділі охорони праці.

5.3. Проведення інструктажів з охорони праці зі здобувачами освіти

Проведення інструктажів з охорони праці зі здобувачами освіти під час проведення трудового і професійного навчання в університеті здійснюється відповідно до цього Положення.

5.3.1. Вступний інструктаж з охорони праці проводиться:

- до початку трудового або професійного навчання в університеті або на виробництві;
- у разі екскурсії на підприємство.

5.3.2. Первинний інструктаж проводиться:

- перед початком навчання в кожному кабінеті, майстерні, лабораторії університету;
- перед виконанням кожного навчального завдання, пов'язаного з використанням різних механізмів, інструментів, матеріалів тощо.

5.4. Позаплановий інструктаж проводиться:

- при порушеннях здобувачами освіти вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що можуть призвести або призвели до травм, аварій, пожеж тощо.

5.4.1. Повторний інструктаж проводиться - на робочому місці, де здійснюється трудове та професійне навчання, у строки визначені НПАОП, які діють у галузі, але не рідше: для робіт з підвищеною небезпекою 1 разу на 3 місяці; для решти робіт - 1 разу на 6 місяців.

5.4.2. Цільовий інструктаж проводиться:

- у разі їх участі у ліквідації аварії або стихійного лиха;
- під час проведення робіт, на які відповідно до законодавства оформляються наряди-допуски, або розпорядження (накази).

5.5. Інструктажі з охорони праці зі здобувачами освіти, що проводяться під час трудового і професійного навчання в університеті проводять:

- **вступний** – викладачі, майстри виробничого навчання, завідувачі лабораторій;

- первинний, повторний, позаплановий, цільовий – викладачі, майстри виробничого навчання, завідувачі лабораторій.

5.6. Про проведення інструктажів та їх допуск до роботи особа, яка проводила інструктаж, вносить запис:

- вступний - в «Журнал реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності для здобувачів освіти» (Додаток 3), який зберігається в деканаті, видається для проведення інструктажів 1 раз на рік на кафедрі;

- первинний, повторний, позаплановий, цільовий - на робочому місці в кожному кабінеті, лабораторії, майстерні, де проводиться трудове або професійне навчання, гуртожитку - в «Журнал реєстрації первинного, повторного, позапланового, цільового інструктажів з питань безпеки життєдіяльності, охорони праці та пожежної безпеки для здобувачів освіти» (Додаток 4), який зберігається на випускаючій кафедрі;

- первинний перед виконанням практичних занять, лабораторних робіт, навчальних завдань, пов'язаних з використанням різних механізмів, інструментів, матеріалів тощо - в «Журнал реєстрації первинного інструктажу з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності перед виконанням практичних занять, лабораторних робіт тощо, пов'язаних з використанням різних механізмів, приладів, інструментів, матеріалів для здобувачів освіти Уманського НУС (Додаток 5), який зберігається в лабораторії, кабінеті, майстерні, спортзалі тощо.

- Первинний, повторний, позаплановий і цільовий інструктажі з охорони праці з працівниками та здобувачами освіти, які проходять виробниче навчання та виробничу практику на підприємствах, проводить безпосередній керівник робіт, начальник структурного підрозділу, майстер.

- Первинний, повторний, позаплановий інструктажі з охорони праці завершуються перевіркою знань у вигляді усного опитування, а також перевіркою набутих навичок безпечних методів праці.

При незадовільних результатах перевірки знань, умінь і навичок щодо безпечного виконання робіт після первинного, повторного чи позапланового інструктажів протягом 10 днів додатково проводяться інструктаж і повторна перевірка знань.

- Крім проведення інструктажів з охорони праці під час трудового і професійного навчання зі здобувачами освіти, у процесі навчання проводяться інструктажі з безпеки життєдіяльності, які містять питання безпеки праці, охорони здоров'я, пожежної, радіаційної безпеки, безпеки дорожнього і залізничного руху, попередження побутового травматизму, дії у випадку надзвичайних ситуацій тощо.

Порядок проведення, тематика та організація проведення інструктажів з безпеки життєдіяльності здобувачів освіти визначаються розділом 8 «Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і закладах освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 01.08.2001 р. №563, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20.11.2001 р. за №969/6160.

5.7. Перед початком навчальних занять один раз на рік, а також при зарахуванні або оформленні до університету здобувача освіти, під керівництвом деканів факультетів **проводиться вступний інструктаж** з безпеки життєдіяльності. Вступний інструктаж для аспірантів (докторантів) перед початком навчального року проводить завідувач відділу аспірантури. Програма вступного інструктажу розроблена в університеті на основі орієнтовного переліку питань вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності, наданого Міністерством освіти і науки. **Програма та порядок проведення вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності затверджуються наказом ректора.**

5.8. Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності проводиться на початку навчального року, перед початком занять у кожному кабінеті, лабораторії, майстерні, спортзалі тощо, перед початком зимових канікул, наприкінці навчального року перед початком літніх канікул, а також за межами навчального закладу, де навчальний процес пов'язаний з використанням небезпечних або шкідливих для здоров'я факторів.

Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності також проводиться перед виконанням кожного завдання, пов'язаного з використанням різних матеріалів, інструментів, приладів, на початку заняття, лабораторії, практичної роботи тощо.

5.9. Позаплановий інструктаж зі здобувачами освіти проводиться у разі порушення ними вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що може призвести чи призвело до травм, аварій, пожеж тощо, при зміні умов виконання навчальних завдань (лабораторних робіт, виробничої практики, професійної підготовки тощо), у разі нещасних випадків за межами закладу освіти.

5.10. Цільовий інструктаж проводиться з групою здобувачів освіти в разі організації поза навчальних заходів (олімпіади, турніри з предметів, екскурсії, туристичні походи, спортивні змагання тощо), під час проведення громадських, поза навчальних робіт (прибирання території, приміщень, науково-дослідна робота на навчально-дослідній ділянці тощо).

5.11. Вступний, первинний, позаплановий і цільовий інструктажі проводять викладачі, куратори груп, майстри виробничого навчання, тренери тощо згідно приведеної таблиці 1.

Таблиця 1

Інструктажі для здобувачів освіти

№ з/п	Найменування інструктажу	Термін виконання	Реєстрація
1	Вступний з охорони праці	- до початку труд. проф. навчання; - у разі екскурсії на підприємство.	«Журнал реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності для здобувачів освіти» (ДОДАТОК 3)
	Вступний з безпеки життєдіяльності	- перед початком навчальних занять; - при зарахуванні або оформленні.	
2	Первинний з охорони праці	- перед початком навчання в кожному кабінеті, лабораторії, майстерні.	Журнал реєстрації первинного, повторного, позапланового, цільового інструктажів з питань безпеки життєдіяльності, охорони праці та пожежної безпеки для здобувачів освіти» (ДОДАТОК 4)
	Первинний з безпеки життєдіяльності	- на початку навчального року перед початком занять у кожному кабінеті, лабораторії, спортзалі; - перед початком зимових канікул; - перед початком літніх канікул; - за межами університету.	
	Первинний з пожежної безпеки	- під час виробничої практики, (навчання), а також перед проведенням зі здобувачами освіти практичних занять у навчальних майстернях, лабораторіях тощо.	
3	Первинний з охорони праці	- перед виконанням практичних занять, лабораторних робіт тощо, пов'язаних з використанням різних механізмів, приладів, інструментів, матеріалів.	«Журнал реєстрації первинного інструктажу з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності перед виконання практичних занять, лабораторних робіт тощо, пов'язаних з використанням різних механізмів, приладів, інструментів, матеріалів для здобувачів освіти УНУС. (ДОДАТОК 5)
	Первинний з безпеки життєдіяльності		

Допускається робити запис про вступний та первинний (перед початком лабораторних робіт) інструктажі в «Журнал обліку роботи академічної групи» на сторінці куратора

академічної групи, якщо така сторінка в журналі є в наявності.

Особи відповідальні за ведення документації з питань охорони праці, в структурних підрозділах журналі отримують у відділі охорони праці.

6. СТАЖУВАННЯ І ДОПУСК ПРАЦІВНИКІВ ДО РОБОТИ

6.2. Новоприйняті в університет працівники, після первинного інструктажу на робочому місці до початку самостійної роботи повинні під керівництвом досвідчених, кваліфікованих працівників пройти стажування протягом не менше 2-15 днів, а для електротехнічного персоналу протягом місяця.

6.3. Стажуванню в університеті підлягають працівники, які відповідно до наказу ректора «Про затвердження переліку робіт з підвищеною небезпекою, а також переліку робіт, де є потреба у професійному доборі», виконують роботи підвищеної небезпеки.

6.4. Від проходження стажування звільняються працівники, які мають стаж роботи за відповідною професією не менше 3 років, або переводяться з одного структурного підрозділу до іншого, де характер роботи та тип обладнання, на якому він працюватиме, не змінюються.

6.5. Тривалість стажування залежить від стажу і характеру роботи, а також від кваліфікації працівника.

6.6. Стажування проводиться на робочих місцях. У процесі стажування працівники повинні виконувати роботи, які за складністю, характером, вимогам безпеки відповідають роботам, що передбачаються функціональними обов'язками цих працівників.

6.7. У процесі стажування працівник повинен:

- закріпити знання щодо правил безпечної експлуатації технологічного обладнання, технологічних і посадових інструкцій та інструкцій з охорони праці;
- оволодіти навичками орієнтування у виробничих ситуаціях у нормальних і аварійних умовах;
- засвоїти в конкретних умовах технологічні процеси і обладнання та керування

ними з метою забезпечення вимог безпеки праці.

6.8. Стажування проводиться за програмою конкретної професії, яка розробляється в структурному підрозділі до функціональних обов'язків працівника, затверджується керівником структурного підрозділу.

6.9. Допуск до стажування оформлюється розпорядженням керівника структурного підрозділу, в якому визначається тривалість стажування та вказується прізвище працівника,

6.10. відповідального за проведення стажування.

Запис про проведення стажування та допуск до самостійної роботи здійснюється керівником структурного підрозділу в контрольному листі інструктажу з питань охорони праці.

Розробник:
Начальник відділу охорони праці

В.П. Черниченко

ДОДАТОК 1

Форма журналу
затверджена наказом ректора
Уманського НУС
від _____ 202_р. № ____

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

ЖУРНАЛ

**реєстрації ВСТУПНОГО ІНСТРУКТАЖУ
з питань охорони праці та пожежної безпеки
ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ***

Розпочато «____» _____ 202_р.
Закінчено «____» _____ 202_р.

* Дивись на розвороті титульного листа

Інструктажі проводяться з усіма працівниками, які приймаються на роботу до Уманського національного університету садівництва згідно:

1. Положення № 3-ОП «Про порядок проведення навчання і перевірки знань, інструктажів з питань ОП та БЖД працівників та здобувачів освіти в Уманському національному університеті садівництва, затвердженого наказом ректора від «__» _____ 202_ р. № _____.
2. Програма вступного інструктажу з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності для працівників і здобувачів освіти (цивільний захист, пожежна безпека та дії у надзвичайних ситуаціях), затверджена наказом ректора від «__» _____ 202_ р. № _____.
3. Положення № __-ПБ «Про інструктажі, навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки для працівників та здобувачів освіти Уманського національного університету садівництва, затвердженого наказом ректора від «__» _____ 202_ р. № _____.
4. Програми № __-ПБ «Вступний протипожежний інструктаж для працівників та здобувачів освіти в Уманському національному університеті садівництва, затвердженої наказом ректора від «__» _____ 202_ р. № _____.

ДОДАТОК 2

Форма журналу
затверджена наказом ректором
Уманського НУС
від _____ 202_р. № _____

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

ЖУРНАЛ

**реєстрації ПЕРВИННОГО, ПОВТОРНОГО, ПОЗАПЛАНОВОГО, ЦІЛЬОВОГО
ІНСТРАКТАЖУ (СТАЖУВАНЬ)
з питань охорони праці та пожежної безпеки
ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ***

Факультет, кафедра, структурний підрозділ, гуртожиток

Розпочато «_____» _____ 202_р.
Закінчено «_____» _____ 202_р.

* Дивись на розвороті титульного листа

*Інструктажі проводяться згідно:

1. Положення № 3-ОП «Про порядок проведення навчання і перевірки знань, інструктажів з питань ОП та БЖД працівників та здобувачів освіти в Уманському національному університеті садівництва, затвердженого наказом ректора від «__» _____ 202_ р. № _____.
2. Інструкцій з охорони праці для виконання робіт в структурному підрозділі, на кафедрі, в лабораторії, кабінеті, майстерні, спортзалі, виробничому приміщенні, гуртожитку тощо затверджених ректором.
3. Положення № __-ПБ «Про інструктажі, навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки для працівників та здобувачів освіти в Уманському національному університеті садівництва затвердженого наказом ректора від «__» _____ 202_ р. № _____.
4. Програми № __-ПБ «Вступний протипожежний інструктаж для працівників та здобувачів освіти в Уманському національному університеті садівництва, затвердженої наказом ректора від «__» _____ 202_ р. № _____.

Журнал зберігається в структурному підрозділі, деканаті, на випускаючій кафедрі, гуртожитку

ДОДАТОК 3

Форма журналу
затверджена наказом ректором
Уманського НУС
від _____ 202_р. № _____

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

ЖУРНАЛ

ВСТУПНОГО ІНСТРУКТАЖУ
з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності
для здобувачів освіти* _____ факультету

Розпочато «____» _____ 202_р.
Закінчено «____» _____ 202_р.

* Дивись на розвороті титульного листа

* Інструктажі проводяться при зарахуванні або оформленні до університету до початку трудового або професійного навчання, а також в разі екскурсії на підприємства згідно:

1. Положення № 3-ОП «Про порядок проведення навчання і перевірки знань, інструктажів з питань ОП та БЖД працівників та здобувачів освіти в Уманському національному університеті садівництва, затвердженого наказом ректора від «__» _____ 202_ р. № _____.

2. Інструкції __-ПБ «Вступний інструктаж з питань охорони праці і пожежної безпеки для працівників та здобувачів освіти в Уманському національному університеті садівництва затвердженого наказом ректора від «__» _____ 202_ р. № _____.

3. Програма вступного інструктажу з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності (цивільний захист, пожежна безпека та дії у надзвичайних ситуаціях) для працівників і здобувачів освіти в Уманському національному університеті садівництва, затверджена наказом ректора від «__» _____ 202_ р. № _____.

ДОДАТОК 4

Форма журналу
затверджена наказом ректором
Уманського НУС
від _____ 202_р. № _____

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

ЖУРНАЛ
реєстрації ПЕРВИННОГО, ПОВТОРНОГО, ПОЗАПЛАНОВОГО, ЦІЛЬОВОГО
ІНСТРУКТАЖУ
з питань безпеки життєдіяльності, охорони праці та пожежної безпеки
для здобувачів освіти*

Розпочато «_____» _____ 202_р.
Закінчено «_____» _____ 202_р.

* Дивись на розвороті титульного листа

* Інструктажі проводяться на початку навчального року перед початком занять у кожному кабінеті, лабораторії, майстерні спортзалі тощо , перед початком зимових і літніх канікул, а також за межами Уманського національного університету садівництва, де навчально-виховний процес пов'язаний з використанням небезпечних або шкідливих для здоров'я факторів згідно:

1. Положення № 3-ОП «Про порядок проведення навчання і перевірки знань, інструктажів з питань ОП та БЖД працівників та здобувачів освіти в Уманському національному університеті садівництва, затвердженого наказом ректора від «__» _____ 202_ р. № _____.

2. Програма первинного (повторного, позапланового та цільового) інструктажу з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності (цивільний захист, пожежна безпека та дії у надзвичайних ситуаціях) для працівників і здобувачів освіти в Уманському національному університеті садівництва, затверджена наказом ректора від «__» _____ 202_ р. № _____.

3. Інструкцій з охорони праці при виконанні робіт на кафедрі (в лабораторії, кабінеті, майстерні, спортзалі тощо затверджених ректором.

4. Положення № __-ПБ «Про інструктажі, навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки працівників та здобувачів освіти в Уманському національному університеті садівництва, затвердженої наказом ректора від «__» _____ 202_ р. № _____.

5. Програми № __2-ПБ «Програма первинного протипожежного інструктажу для працівників та здобувачів освіти в Уманському національному університеті садівництва, затвердженої наказом ректора від «__» _____ 202_ р. № _____.

ДОДАТОК 5

Форма журналу
затверджена наказом ректором
Уманського НУС
від _____ 202_р. № _____

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

ЖУРНАЛ
реєстрації ПЕРВИННОГО ІНСТРУКТАЖУ
з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності
перед виконанням практичних занять, лабораторних робіт тощо, пов'язаних з
використанням різних матеріалів, інструментів, приладів, механізмів в кожному
кабінеті, лабораторії, майстерні, спортзалі

випускаюча кафедра, гуртожиток «__» _____20__р.

Розпочато «__» _____ 202_р.
Закінчено «__» _____ 202_р.

* Інструктажі проводяться перед початком практичних занять пов'язаних з використанням різних матеріалів, інструментів, приладів, механізмів в кожному кабінеті, лабораторії, майстерні, спортзалі згідно:

1. Положення № 3-ОП «Про порядок проведення навчання і перевірки знань, інструктажів з питань ОП та БЖД працівників та здобувачів освіти в Уманському національному університеті садівництва, затвердженого наказом ректора від «__» _____ 202_ р. № _____.

2. Інструкцій з охорони праці для кожного робочого місця затверджених ректором.

3. Програма первинного (повторного, позапланового та цільового) інструктажу з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності (цивільний захист, пожежна безпека та дії у надзвичайних ситуаціях) для працівників і здобувачів освіти в Уманському національному університеті садівництва, затверджена наказом ректора від «__» _____ 202_ р. № _____.

Журнал зберігається в лабораторії, кабінеті, майстерні, спортзалі тощо

